

Spis treści

Wstęp	9
1. Indywidualizacja procesu kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej	13
1.1. Międzyludzkie różnice indywidualne — perspektywa psychologiczna i pedagogiczna	14
1.2. Rozważania definicyjne	17
1.2.1. Proces kształcenia	17
1.2.2. Indywidualizacja i różnicowanie procesu kształcenia	20
2. Polityka oświatowa a indywidualizacja procesu kształcenia	28
2.1. Projekt MEN „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I—III” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (projekt systemowy)	29
2.2. „Ja i my” — program nauczania wraz z indywidualizacją procesu kształcenia i wychowania uczniów klas I—III	32
2.3. Inne wybrane programy i projekty edukacyjne realizowane w klasach I—III szkoły podstawowej	34
2.4. Uniwersytety dziecięce jako szansa na indywidualizację procesu kształcenia	38
2.5. Eksploratoria — parki (muzea) edukacyjne w służbie indywidualizacji procesu kształcenia	42
3. Zdolności i uzdolnienia uczniów	49
3.1. Zdolności, uzdolnienia, talent — rozważania definicyjne	50
3.2. Wybrane możliwości diagnozy zdolności kierunkowych uczniów	53
3.3. Zdolności i inne czynniki a osiągnięcia szkolne uczniów	58
4. Teoria inteligencji wielorakich Howarda Gardnera	64
4.1. Założenia teorii inteligencji wielorakich Gardnera	64
4.2. Zastosowanie teorii inteligencji wielorakich Gardnera na świecie — wybrane przykłady	72

4.3. Zastosowanie teorii inteligencji wielorakich Gardnera w Polsce — wybrane przykłady	78
4.4. Programy edukacji elementarnej oparte na teorii inteligencji wielorakich Gardnera	80
4.5. Teoria inteligencji wielorakich Gardnera w kontekście wybranych badań empirycznych	82
5. Koncepcja metodologiczna badań własnych	91
5.1. Charakterystyka badań własnych i ich cele	91
5.2. Problematyka badań	93
5.3. Zmienne i ich wskaźniki	96
5.4. Metody, techniki i narzędzia badawcze	101
5.5. Przebieg badań, charakterystyka terenu badań i próby badawczej	104
5.6. Sposoby analizy otrzymanych wyników	105
6. Czynniki determinujące zakres indywidualizacji procesu kształcenia uczniów edukacji wczesnoszkolnej	107
6.1. Zakres indywidualizacji procesu kształcenia ze względu na zdolności kierunkowe uczniów edukacji wczesnoszkolnej	107
6.2. Dodatkowe wykształcenie nauczycieli a zakres indywidualizacji z uwzględnieniem zdolności kierunkowych uczniów edukacji wczesnoszkolnej	119
6.3. Staż pracy nauczycieli a zakres indywidualizacji procesu kształcenia w aspekcie zdolności kierunkowych uczniów edukacji wczesnoszkolnej	123
6.4. Stopień awansu zawodowego nauczycieli a zakres indywidualizacji procesu kształcenia w kontekście zdolności kierunkowych uczniów edukacji wczesnoszkolnej	126
6.5. Zakres diagnozy zdolności kierunkowych a zakres indywidualizacji procesu kształcenia uczniów edukacji wczesnoszkolnej	128
6.6. Udział klasy/szkoły w dodatkowych programach/projektach edukacyjnych a zakres indywidualizacji procesu kształcenia w kontekście zdolności kierunkowych uczniów edukacji wczesnoszkolnej	135
6.7. Liczebność klasy a zakres indywidualizacji procesu kształcenia z uwzględnieniem zdolności kierunkowych uczniów edukacji wczesnoszkolnej	139
6.8. Wybrane programy edukacji wczesnoszkolnej i pakiety edukacyjne, na jakich pracują uczniowie, a zakres indywidualizacji procesu kształcenia	141
6.9. Wyposażenie sali lekcyjnej w media i materiały dydaktyczne a zakres indywidualizacji procesu kształcenia uczniów edukacji wczesnoszkolnej	145
6.10. Wielkość miejscowości (liczba ludności) a zakres indywidualizacji procesu kształcenia uczniów edukacji wczesnoszkolnej	147
6.11. Podsumowanie wyników badań ankietowych	148
7. Osiągnięcia w obszarach poszczególnych zdolności kierunkowych uczniów klas pierwszych uczestniczących w badaniu i czynniki mogące je determinować	150
7.1. Zdolności kierunkowe reprezentowane przez uczniów klas pierwszych uczestniczących w badaniu	150
7.2. Zakres indywidualizacji procesu kształcenia ze względu na zdolności kierunkowe uczniów a osiągnięcia szkolne uczniów	160

7.3. Płeć uczniów a osiągnięcia szkolne	169
7.4. Profile inteligencji wielorakich nauczycieli klas pierwszych uczestniczących w badaniu a osiągnięcia szkolne uczniów	172
8. Podsumowanie i wnioski z analizy wyników badań własnych	177
Aneksy	186
Bibliografia	205
Shrnutí	217
Summary	219